

Metodyka pracy adwokata w sprawach cywilnych

Wydanie 3.

Przejdź do produktu na **ksiegarnia.beck.pl**

Część I

Komentarz praktyczny z orzecnictwem

Rozdział 1. Świadczenie usług adwokackich w sprawach cywilnych

1. Organizacja kancelarii
  - 1.1. Wskazówki szczegółowe dotyczące wpisu na listę adwokatów po egzaminie adwokackim (2023 r.)
  - 1.2. Wskazówki dotyczące założenia i prowadzenia działalności gospodarczej
2. Relacje z klientami
  - 2.1. Wprowadzenie
  - 2.2. Wynagrodzenie. Komunikacja z klientem
  - 2.3. Zasady prawidłowych relacji z klientem
3. Pisma i pisma procesowe przygotowywane przez adwokata
4. Przegląd orzecnictwa

Rozdział 2. Przemówienie w sprawie cywilnej

1. Wstęp
2. Wystąpienia incydentalne
3. Wystąpienie końcowe w sądzie I instancji
4. Wystąpienie apelacyjne
5. Wystąpienia w postępowaniu kasacyjnym
6. Przegląd orzecnictwa

Rozdział 3. Pierwsze czynności procesowe

1. Pozew i odpowiedź na pozew
  - 1.1. Wprowadzenie
  - 1.2. Ustalenie z mocodawcą, jaki cel chce osiągnąć, i weryfikacja realności tego celu
  - 1.3. Wybór środka prawnego do realizacji celu (rodzaj powództwa)
  - 1.4. Omówienie kwestii proceduralnych wynikających z nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego w 2019 r. i 2023 r.

Część I. Komentarz praktyczny z orzecnictwem

- 1.5. Informacja o opłatach sądowych
- 1.6. Przygotowanie projektu listy żądań pozwu
- 1.7. Skatalogowanie faktów uzasadniających poszczególne żądania i twierdzenia strony
- 1.8. Skatalogowanie dowodów i ich wstępna ocena
- 1.9. Ocena możliwości uzasadnienia faktycznego poszczególnych żądań, twierdzeń i wniosków
- 1.10. Ocena możliwości uzasadnienia prawnego poszczególnych żądań i wniosków
- 1.11. Ocena ryzyka nieuwzględnienia poszczególnych żądań
- 1.12. Ustalenie zasad komunikacji i współpracy w toku postępowania sądowego
- 1.13. Wypracowanie decyzji o wniesieniu pozwu
2. Odpowiedź na pozew
3. Przegląd orzecznictwa

Rozdział 4. Postępowanie pojednawcze, mediacja, ugoda

1. Postępowanie pojednawcze
2. Mediacja
3. Ugoda
4. Przegląd orzecznictwa

Rozdział 5. Czynności procesowe podejmowane w postępowaniu rozpoznawczym

1. Uwagi wstępne
2. Katalog czynności pełnomocnika
3. Konsekwencje nowelizacji KPC przez ZmKPC11, ZmKPC19 oraz ZmKPC z 9.3.2023 r. i 7.7.2023 r. dla pracy zawodowych pełnomocników
  - 3.1. Nowelizacja KPC ustawą z 16.9.2011 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw
  - 3.2. Nowelizacje KPC ustawą z 4.7.2019 r., ustawą z 9.3.2023 r. i ustawą z 7.7.2023 r.
  - 3.3. Odmienności dwóch nowych postępowań odrębnych – w sprawach własności intelektualnej i w sprawach z udziałem konsumentów
    - 3.3.1. Postępowanie w sprawach własności intelektualnej
    - 3.3.2. Postępowanie w sprawach z udziałem konsumentów
4. Terminowe wykonywanie zarządzeń przewodniczącego i postanowień sądu oraz udział w posiedzeniach sądu
5. Przygotowywanie i składanie pism procesowych
6. Reagowanie na wezwania do usunięcia braków formalnych i fiskalnych oraz na zarządzenia o zwrocie pisma
7. Zgłaszanie wniosków dowodowych

8. Zgłaszanie innych wniosków odpowiednio do stanu i rodzaju sprawy
9. Zgłaszanie wniosków o wpisanie zastrzeżenia do protokołu w trybie art. 162 KPC
10. Składanie zażaleń na postanowienia sądu i zarządzenia przewodniczącego
11. Przygotowywanie i składanie załączników do protokołu
12. Stawiennictwo albo zapewnienie stawiennictwa substytutą lub choćby publiczności na ogłoszeniu wyroku
13. Przegląd orzecznictwa

Rozdział 6. Czynności procesowe podejmowane w postępowaniu odwoławczym. Środki odwoławcze

1. Przygotowanie i popieranie apelacji przez adwokata
  - 1.1. Wstęp
  - 1.2. Czynności w zakresie sporządzania apelacji
  - 1.3. Postępowanie przed sądem II instancji po zmianach dokonanych przez ZmKPC19 oraz ZmKPC z 9.3.2023 r. i 7.7.2023 r.
2. Przygotowanie zażalenia w postępowaniu przed sądem II instancji
3. Przywrócenie terminu do wniesienia środka odwoławczego
4. Przegląd orzecznictwa

Rozdział 7. Czynności procesowe podejmowane w postępowaniu ze szczególnych środków zaskarżenia. Środki zaskarżenia

1. Skarga kasacyjna
  - 1.1. Wprowadzenie
  - 1.2. Dopuszczalność skargi kasacyjnej
  - 1.3. Poinformowanie mocodawcy o specyfice skargi kasacyjnej
  - 1.4. Wymogi formalne skargi
  - 1.5. Podstawy kasacyjne
  - 1.6. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania (wskazanie przyczyn skargi)
  - 1.7. Wnioski kasacyjne
  - 1.8. Odpowiedzialność cywilna adwokata za sporządzenie wadliwej skargi kasacyjnej
2. Skarga o wznowienie postępowania
  - 2.1. Charakter i podstawy skargi
  - 2.2. Wnoszenie skargi
3. Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia
  - 3.1. Charakter i dopuszczalność skargi
  - 3.2. Sporządzenie skargi
4. Przegląd orzecznictwa

Rozdział 1. Świadczenie usług adwokackich w sprawach cywilnych

1. Organizacja kancelarii

Przed podjęciem praktyki adwokackiej rozważyć należy, czy chcemy wykonywać ten zawód w pełnym zakresie, czy jako zajęcie dodatkowe, czy interesuje nas praca dla biznesu, czy usługi dla ludności oraz jakie chcemy budować skojarzenia z naszą praktyką: specjalizacja czy uniwersalizm, a jeśli specjalizacja, to czy chcemy prowadzić butik, czy rozwijać naszą specjalizację w kancelarii o wielu specjalnościach. Jeśli odpowiedzi na te pytania doprowadzą nas do wniosku, że najlepszym rozwiązaniem jest własna kancelaria lub spółka z kolegami, to zastanówmy się, ile możemy zaryzykować: czasu, nerwów i pieniędzy. Dopiero kiedy i na to znajdziemy odpowiedź, możemy przystąpić do realizacji naszych planów.

Jak w każdej działalności zarobkowej, przydatne jest **przygotowanie biznesplanu**. Stronę kosztową łatwiej zaprojektować, gdyż większość wydatków można przewidzieć. Składają się na nie w szczególności: czynsz najmu lokalu, koszty osobowe personelu, koszty obsługi księgowej, składki na ubezpieczenie: emerytalne, rentowe, zdrowotne, wypadkowe i chorobowe, podatki, składki adwokackie. Strona przychodowa jest trudniejsza do przewidzenia, szczególnie jeśli nie mamy stałych klientów i prowadzimy „usługi dla osób fizycznych”. Z ostrożności trzeba przyjmować zatem minimum przychodów i maksimum przewidywalnych wydatków.

Dokonując kolejnych kroków, należy brać pod uwagę przepisy ustawy z 25.6.1982 r. – Prawo o adwokaturze (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 1184 ze zm.) i postanowienia uchwały Nr 54/2009 z 12.9.2009 r.

Formy prowadzenia działalności

Biznesplan

Naczelnej Rady Adwokackiej w sprawie „Regulaminu wykonywania zawodu adwokata w kancelarii indywidualnej lub spółkach” (K.Adw 2009 Nr 10, poz. 54) z 12.9.2009 r. z późniejszymi zmianami – tekst jednolity: obwieszczenie Prezydium NRA z dn. 1.06.2023 r., dalej: Regulamin).

Miejsce wykonywania zawodu adwokata

Zawód adwokata można obecnie wykonywać w kancelarii adwokackiej, zespole adwokackim, spółce cywilnej, jawnej, partnerskiej, komandytowej i komandytowo-akcyjnej, gdzie współnikami (w dwóch ostatnich odpowiednio – komplementariuszami) są adwokaci, radcowie prawni, rzecznicy patentowi, doradcy podatkowi lub prawnicy zagraniczni wykonujący w Polsce stałą praktykę (art. 4a PrAdw). Należy pamiętać, iż zgodnie z § 1 ust. 6 Regulaminu **adwokat może wykonywać zawód w różnych formach jednocześnie oraz w więcej niż w jednej spółce.**

Oddziały lub filie

Stosownie do § 1 ust. 2 Regulaminu, spółki mogą mieć **oddziały**, a kancelarie – **filie** na terenie całej Polski, w których pomoc prawną świadczą osoby wykonujące zawód adwokata lub radcy prawnego. Adwokat lub spółka, w której adwokat wykonuje zawód, może być członkiem międzynarodowej sieci kancelarii, której przedmiotem działalności jest świadczenie pomocy prawnej (§ 1 ust. 4 Regulaminu).

Sposób nawiązania współpracy

Zgodnie z postanowieniami Regulaminu, adwokaci wykonujący zawód w kancelarii adwokackiej oraz w spółkach, a także spółki prawa handlowego, w których adwokaci wykonują zawód, mogą pozostawać ze sobą, jak też z zespołami adwokackimi lub radcami prawnymi wykonującymi zawód w kancelarii radcy prawnego oraz w spółkach, ze spółkami prawa handlowego, w których zawód wykonują radcowie prawni, **w stałym stosunku zlecenia**, jak również zawierać **umowy dotyczące wspólnego prowadzenia poszczególnych spraw** (§ 1 ust. 7 Regulaminu).

Adwokaci wykonujący zawód w kancelarii adwokackiej lub w spółkach, a także spółki prawa handlowego, w których adwokaci wykonują zawód, mogą zawierać z prawnikami zagranicznymi **umowy określające szczegółowe warunki i sposób jednorazowego lub stałego współdziałania**, zgodne z postanowieniami Regulaminu i Kodeksu Etyki Adwokackiej (§ 1 ust. 8 Regulaminu).

Świadczenie pomocy prawnej powinno być **wyłącznym przedmiotem działalności** spółki i kancelarii. W praktyce spotyka się również rozszerzenie przedmiotu działalności o działalność edukacyjną, co można zaakceptować choćby z uwagi na potrzebę rozliczenia wynagrodzenia za prowadzone przez adwokata zajęcia szkoleniowe z aplikantami adwokackimi oraz szkolenia specjalistyczne na rzecz spółek.

Zgodnie z § 1 ust. 3 Regulaminu adwokat powinien wstrzymać się od wykonywania przez niego osobiście lub przez spółkę, w której wykonuje zawód, działalności, która nie licuje z zasadami etyki i godności zawodu oraz postanowieniami Regulaminu. Używanie tytułu zawodowego „adwokat” lub „aplikant adwokacki” w związku z taką działalnością jest zabronione. Regulamin zabrania też używania tytułu zawodowego „adwokat” lub „aplikant adwokacki” oraz nazwy „kancelaria adwokacka”, „spółka adwokacka” i tożsamy, w celu promowania działalności adwokata lub aplikanta adwokackiego, innej osoby lub podmiotu, jeśli ta działalność nie jest wykonywana w formach przewidzianych przez PrAdw (§ 1 ust. 3 Regulaminu).

W myśl § 1 ust. 15 Regulaminu **umowa spółki z udziałem adwokata** powinna zawierać następujące postanowienia:

- 1) wstąpić do spółki w miejsce współnika będącego adwokatem może wyłącznie adwokat, radca prawny lub prawnik zagraniczny wpisany na listę prawników zagranicznych;
- 2) podstawą do wystąpienia przez adwokata ze spółki jest naruszenie przez spółkę lub innych współników przepisów PrAdw oraz postanowień niniejszego Regulaminu i Kodeksu Etyki Adwokackiej;
- 3) w przypadku utraty przez współnika uprawnień do wykonywania zawodu adwokata lub radcy prawnego lub skreślenia z listy prawników zagranicznych, powinien on wystąpić ze spółki przed końcem roku obrachunkowego, w którym utracił prawo wykonywania zawodu;
- 4) zapis na sąd polubowny.

Wspólnicy mogą powierzyć prowadzenie spraw spółki jednemu lub kilku współnikom. Jeżeli umowa spółki partnerskiej przewiduje

powołanie zarządu, członkami zarządu spółki mogą być adwokaci lub radcowie prawni albo prawnicy zagraniczni prowadzący działalność na podstawie ustawy z 5.7.2002 r. o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 823), w tym także niewykonujący zawodu. Jeżeli umowa spółki komandytowej przewiduje prowadzenie spraw spółki przez komandytariusza, to komandytariuszem prowadzącym sprawy spółki powinna być jedna z wyżej wymienionych osób.

Artykuł 70 PrAdw nakazuje, aby adwokat zamierzający podjąć praktykę po uzyskaniu wpisu na listę adwokatów wyznaczył swoją siedzibę zawodową (chodzi tu o miejscowość i adres) i zawiadomił o tym właściwą okręgową radę adwokacką nie później niż w terminie 30 dni **przed dniem wyznaczenia siedziby zawodowej**. Oznacza to, że tak rozumiana siedziba powinna być znana adwokatowi co najmniej na miesiąc przed datą rozpoczęcia praktyki adwokackiej.

Zawiadomienie
o wyznaczeniu
siedziby

Z przepisów Prawa o adwokaturze (wyciąg):

Art. 71. [Przeniesienie w okręgu izby]

1. Adwokat może przenieść swoją siedzibę zawodową w okręgu tej samej izby adwokackiej. Adwokat zawiadamia o tym okręgową radę adwokacką nie później niż w terminie 30 dni przed dniem rozpoczęcia działalności w nowej siedzibie. W zawiadomieniu adwokat podaje miejsce nowej siedziby oraz datę rozpoczęcia w niej działalności zawodowej.
2. Adwokat może przenieść się do innego zespołu adwokackiego w okręgu tej samej izby, za zgodą tego zespołu.

Art. 71a. [Przeniesienie siedziby do okręgu innej izby]

1. Adwokat może przenieść siedzibę zawodową do okręgu innej izby, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Adwokat nie może przenieść siedziby zawodowej do okręgu innej izby, jeżeli wszczęto przeciwko niemu postępowanie dyscyplinarne.
3. Adwokat o przeniesieniu swojej siedziby zawodowej do okręgu innej izby zawiadamia okręgową radę adwokacką właściwą dla izby adwokackiej, w której obrał siedzibę, oraz okręgową radę adwokacką w okręgu izby adwokackiej, w której dotychczas był wpisany na listę adwokatów.

4. Zawiadomienia o przeniesieniu siedziby zawodowej do okręgu innej izby adwokat dokonuje w formie pisemnej, nie później niż w terminie 30 dni przed dniem rozpoczęcia działalności zawodowej w nowej siedzibie na terenie okręgu innej izby adwokackiej. W zawiadomieniu tym adwokat podaje miejsce nowej siedziby oraz datę rozpoczęcia w niej działalności zawodowej.
5. Okręgowa rada adwokacka właściwa dla izby, do której adwokat przynosi siedzibę zawodową, wpisuje adwokata na listę adwokatów w terminie 30 dni od dnia złożenia zawiadomienia o przeniesieniu siedziby zawodowej do okręgu innej izby oraz zawiadamia w terminie 14 dni od dnia dokonania wpisu okręgową radę adwokacką izby, w której okręgu adwokat poprzednio miał siedzibę zawodową, o dokonany wpisie na listę adwokatów.
6. Okręgowa rada adwokacka po otrzymaniu zawiadomienia o wpisie na listę adwokatów, o którym mowa w ust. 5, skreśla adwokata z listy adwokatów oraz przekazuje jego akta osobowe i dyscyplinarne okręgowej radzie adwokackiej właściwej ze względu na wpis na listę adwokatów.

Art. 71b. [Jedna siedziba zawodowa]

1. Adwokat może mieć jedną siedzibę zawodową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z zastrzeżeniem art. 71c.
2. Zmiana siedziby zawodowej przez adwokata, o której mowa w art. 71 ust. 1 lub w art. 71a ust. 1, nie może stanowić podstawy do wypowiedzenia przez adwokata stosunku pełnomocnictwa oraz zwolnienia adwokata ze świadczenia w danej sprawie pomocy prawnej z urzędu, chyba że zwolni adwokata od udzielania tej pomocy organ, który go wyznaczył.
3. Siedzibę w państwie macierzystym prawnika z Unii Europejskiej, w rozumieniu ustawy z dnia 5 lipca 2002 r. o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej, oraz osoby, o której mowa w art. 2a tej ustawy, nie uznaje się za siedzibę zawodową w rozumieniu ust. 1.

Art. 71c. [Wyznaczenie dodatkowej siedziby przez sąd]

W wypadku gdy na terenie właściwości sądu rejonowego żaden z adwokatów nie wyznaczył swojej siedziby zawodowej, okręgowa rada adwokacka w terminie 30 dni od dnia wypłynięcia zawiadomienia o zmianie siedziby lub podjęcia uchwały o skreśleniu z listy adwokatów wyznacza w miejscowości będącej siedzibą danego sądu rejonowego dodatkową siedzibę zawodową adwokatowi z terenu danej izby na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy.

Art. 71d. [Zawiadomienie o wyznaczeniu siedziby]

W zawiadomieniu, o którym mowa w art. 70–71a, adwokat wskazuje adres i nazwę kancelarii adwokackiej, zespołu adwokackiego lub spółki oraz wskazuje adres dla doręczeń. Adwokat ma obowiązek niezwłocznie zawiadamiać okręgową radę adwokacką o każdej zmianie tych danych. Pisma w postępowaniach prowadzonych na podstawie ustawy wysłane na adres dla doręczeń uznaje się za doręczone.

Zgłoszenie
wykonywania
zawodu

Zgodnie z Regulaminem, przed rozpoczęciem wykonywania zawodu adwokat jest też **zobowiązany zgłosić wykonywanie zawodu w każdej formie oraz w każdej spółce** okręgowej radzie adwokackiej właściwej ze względu na jego siedzibę zawodową. Zgłoszenie takie powinno zawierać dane podlegające wpisowi do Krajowego Rejestru Adwokatów i Aplikantów Adwokackich, w tym imię i nazwisko adwokata, miejsce zamieszkania, adres, pod którym prowadzona jest kancelaria, w tym przynajmniej jeden numer telefonu stacjonarnego lub komórkowego oraz adres e-mail, jeśli taki posiada, a jeżeli adwokat wykonuje zawód w spółce – również formę, nazwę, siedzibę i adres spółki. Jeżeli adwokat wykonuje zawód poza siedzibą (w filii), w zgłoszeniu należy wskazać również **adres filii**. Obowiązek zgłoszenia może być wykonany przez spółkę. Jeżeli spółka posiada oddziały, w zgłoszeniu należy wskazać również adres oddziałów (§ 1 ust. 9 Regulaminu). Do biura okręgowej rady adwokackiej właściwej ze względu na siedzibę spółki lub siedzibę zawodową adwokata należy **przekazać odpis umowy spółki**. O rozpoczęciu działalności filii kancelarii adwokackiej lub oddziału spółki (zgodnie z postanowieniami § 1 ust. 13 Regulaminu) zawiadamia się zarówno okręgową radę adwokacką właściwą ze względu na siedzibę zawodową adwokata lub siedzibę spółki, w której adwokat wykonuje zawód, jak i okręgową radę adwokacką właściwą ze względu na miejsce działania filii lub oddziału.

Dalsze zmiany podlegające wpisowi do Krajowego Rejestru Adwokatów i Aplikantów Adwokackich, w tym o wykonywaniu zawodu w innych, przewidzianych prawem formach, należy zgłaszać w terminie tygodniowym od dnia dokonania zmiany. Jeżeli okręgowa rada adwokacka dysponuje już odpisem umowy spółki z tytułu

zgłoszenia innego adwokata, wystarcza powołanie się na to zgłoszenie. Niezależnie od innych skutków niedopełnienia obowiązku zgłoszenia, skierowanie korespondencji przez organy samorządu adwokackiego na dotychczasowy adres kancelarii lub spółki, w której adwokat wykonuje zawód, wywołuje skutek doręczenia (§ 1 ust. 10 i 11 Regulaminu). To ostatnie postanowienie Regulaminu koresponduje z orzecznictwem dyscyplinarnym. „Adres siedziby zawodowej adwokata jest adresem, pod którym komunikuje się on z samorządem zawodowym. Organa adwokatury mogą zatem dokonywać skutecznego doręczania pism, a skutki zaniechania zawiadomienia o zmianie adresu ponosi sam zainteresowany” (post. WSD z 26.1.2009 r., WSD 88/08, www.wsd.adwokatura.pl).

Postanowienia dotyczące obowiązku zgłoszenia oraz złożenia właściwej okręgowej radzie adwokackiej odpisu umowy stosuje się odpowiednio do wspólnoty biurowej. Przez wspólnotę biurową rozumie się strukturę, w której adwokat wykonuje zawód z **wykorzystaniem wspólnego lokalu i urządzeń technicznych** wspólnie z innym adwokatem, radcą prawnym oraz prawnikiem zagranicznym bez utworzenia spółki (§ 4 ust. 9 Regulaminu). Umowa wspólnoty biurowej powinna być zawarta na piśmie, określać sposób rozliczania wydatków związanych z wykonywaniem zawodu we wspólnocie biurowej i zawierać zapis na sąd polubowny.

Aby **podjąć praktykę zawodową**, adwokat powinien zatem:

- 1) podać siedzibę zawodową do właściwej okręgowej rady adwokackiej;
- 2) podać dane do Krajowego Rejestru Adwokatów i Aplikantów Adwokackich;
- 3) zgłosić działalność gospodarczą do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG), co powinno skutkować także wydaniem numeru podatkowego NIP, statystycznego REGON i rejestracją w ZUS;
- 4) założyć rachunek bankowy;
- 5) zgłosić działalność we właściwym Urzędzie Skarbowym.

Wspólnota
biurowa

Przesłanki podjęcia
praktyki zawodowej

1.1. Wskazówki szczegółowe dotyczące wpisu na listę adwokatów po egzaminie adwokackim (2023 r.)

Od momentu uzyskania informacji o pozytywnym wyniku egzaminu adwokackiego (otrzymania uchwały Komisji Egzaminacyjnej) można składać wniosek o wpis na listę adwokatów.

Wpis na listę jest odpłatny, a opłata wynosi 400 zł (2023 r.). Wzór wniosku jest zazwyczaj dostępny na stronie internetowej danej Okręgowej Rady Adwokackiej.

Dokumenty potrzebne do wniosku o wpis na listę adwokatów to:

- 1) wniosek o wpis – należy w nim wskazać m.in. datę rozpoczęcia wykonywania zawodu oraz nazwę, jaką będzie nosić dana kancelaria. Nazwa ta powinna być tożsama z firmą przedsiębiorcy wskazaną w CEIDG; nawet jeśli kandydat na adwokata jeszcze nie założył działalności gospodarczej, to we wniosku o wpis i tak musi wskazać przyszłą nazwę swojej kancelarii, np. Kancelaria Adwokacka Adwokat *Jan Kowalski*;
- 2) kwestionariusz osobowy (wzór zazwyczaj można znaleźć na stronie danej ORA);
- 3) trzy zdjęcia do legitymacji w formacie 3,5 × 4,5 cm – zdjęcie nie jest obwarowane szczególnymi wymogami jak w przypadku zdjęcia do paszportu, lecz należy pamiętać, że to zdjęcie będzie widniało później na legitymacji adwokackiej;
- 4) podpisany życiorys lub CV;
- 5) odpis aktu małżeństwa lub decyzji o zmianie nazwiska, jeśli w składanych dokumentach są różne nazwiska;
- 6) zaświadczenie o niekaralności z KRK – powinno być wydane z datą nie wcześniejszą niż miesiąc przed jego złożeniem; zaświadczenie to można uzyskać w większości sądów rejonowych lub okręgowych w Polsce „od ręki” po złożeniu na miejscu wniosku i okazaniu dokumentu tożsamości, opłata wynosi 20 zł (2023 r.);
- 7) oświadczenie o korzystaniu z pełni praw publicznych i posiadaniu pełnej zdolności do czynności prawnych (wzór zazwyczaj można znaleźć na stronie danej ORA);

- 8) potwierdzenie przelewu opłaty za wnioszek o wpis na listę (ww. kwota 400 zł);
- 9) wnioszek o wyrobienie legitymacji adwokackiej (91,02 zł za legitymację z mikroprocesorem, a 29,52 zł za legitymację bez mikroprocesora).

Osoby, które urodziły się przed 1972 r., są obowiązane do przedłożenia potwierdzenia złożenia oświadczenia lustracyjnego.

Co do zasady, na uchwałę danej Okręgowej Rady Adwokackiej o wpisie na listę adwokatów oczekuje się 30 dni. W ciągu 7 dni od wydania uchwały ORA przekazuje uchwałę oraz akta osobowe i dane kandydata do Ministra Sprawiedliwości. Zgodnie z art. 69a PrAdw wpis na listę adwokatów lub aplikantów adwokackich uważa się za dokonany, jeżeli Minister Sprawiedliwości nie złoży sprzeciwu od wpisu w terminie 30 dni od dnia doręczenia uchwały wraz z aktami osobowymi kandydata.

Gdy ORA przekaze kandydatowi na adwokata informację o braku sprzeciwu Ministra wobec wpisu na listę, to kandydat może przystąpić do ślubowania adwokackiego w terminie wyznaczonym przez dziekana ORA. Podczas ślubowania należy mieć ze sobą tożę adwokacką, którą zakłada się na moment uroczystego ślubowania.

Po złożeniu ślubowania kandydat może rozpocząć wykonywanie zawodu jako adwokat, gdy przekaze ORA zgłoszenie o rozpoczęciu wykonywania zawodu (bowiem osoba stawająca do ślubowania może zdecydować, że nie będzie na razie wykonywać zawodu) i wskazać w zgłoszeniu swoją siedzibę wykonywania zawodu adwokata, na obszarze danej Izby Adwokackiej, w której przystępował do egzaminu adwokackiego. Adwokat nie musi posiadać tytułu prawnego do lokalu, ani przedstawiać go ORA (inaczej niż w przypadku zgłoszenia firmy do CEIDG).

Jeżeli kandydat na adwokata nie prowadził wcześniej działalności gospodarczej, to aby wykonywać zawód adwokata, musi „przejsć” na swoją działalność gospodarczą. Adwokat wykonujący zawód nie może pozostawać w stosunku pracy, z wyjątkiem pracy badawczej i badawczo-dydaktycznej, więc powinien rozwiązać umowę o pracę przed dniem rozpoczęcia wykonywania działalności zawodowej.

Zgłoszenie
działalności
gospodarczej do
CEIDG lub KRS

Adwokat może wykonywać działalność w ramach jednoosobowej działalności gospodarczej lub w ramach spółki: cywilnej, jawnej, partnerskiej, komandytowej lub komandytowo-akcyjnej.

1.2. Wskazówki dotyczące założenia i prowadzenia działalności gospodarczej

Wymogi formalne

Wymogi formalne związane z założeniem jednoosobowej działalności gospodarczej są następujące:

- 1) wypełnienie formularza CEIDG – 1 – wszystkie formalności związane ze zgłoszeniem działalności do CEIDG można obecnie wykonać *on-line*, jeżeli przyszły przedsiębiorca posiada profil zaufany lub konto w banku, które oferuje taką usługę;
- 2) określenie firmy przedsiębiorcy, czyli nazwy prowadzonej działalności – powinna być ona tożsama z wcześniejszą nazwą kancelarii podaną do ORA;
- 3) wybranie odpowiedniego kodu w Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD). Właściwym kodem PKD dla usług prawnych jest PKD 69.10.Z.;
- 4) określenie formy opodatkowania działalności, do wyboru:
  - a) skala podatkowa,
  - b) podatek liniowy,
  - c) ryczałt od przychodów ewidencyjnych.

Wybór formy opodatkowania

Wybór formy opodatkowania powinien wynikać z indywidualnej analizy sytuacji podatkowej. Może się okazać, że początkowe wysokie koszty prowadzenia kancelarii adwokackiej, która nie generuje jeszcze wysokich dochodów, spowodują, że korzystne będzie opodatkowanie według skali podatkowej;

- 5) zgłoszenie działalności do VAT. Usługi adwokackie, ze względu na charakter doradczy, podlegają bezwzględnemu obowiązkowi rejestracji jako czynny podatnik VAT. Aby to zrobić, należy zgłosić się do urzędu skarbowego z wypełnionym wnioskiem VAT-R;

- 6) kupno kasy fiskalnej – obowiązek ten dotyczy adwokatów, którzy świadczą usługi na rzecz osób fizycznych (choćby jednej w ciągu roku);
- 7) założenie rachunku bankowego dla prowadzenia działalności gospodarczej – numer tego rachunku powinien widnieć na wystawianych fakturach sprzedaży i być tożsamy z numerem rachunku wskazanym do Urzędu Skarbowego, bowiem ten numer rachunku bankowego będzie widniał na tzw. białej liście podatników VAT;
- 8) wskazanie miejsca przechowywania dokumentów finansowych i/lub wskazanie biura rachunkowego, które będzie prowadziło księgowość firmy oraz przechowywało dokumentację finansową.

O ile samo zgłoszenie działalności do CEIDG jest darmowe, o tyle rozpoczynając działalność gospodarczą, adwokat musi liczyć się z następującymi **kosztami**:

- 1) zakup kasy fiskalnej (od 1000 zł);
- 2) zakup pieczętki z datownikiem (ok. 150 zł);
- 3) wykupienie polisy OC – jej posiadanie jest obowiązkowe od pierwszego dnia wykonywania zawodu (Izba Adwokacka oferuje możliwość przystąpienia do ubezpieczenia grupowego, co zmniejsza koszty, w Izbie Adwokackiej w Warszawie najniższa składka roczna wynosi ok. 120 zł).

Natomiast **koszty stałe prowadzenia indywidualnej kancelarii adwokackiej** są następujące:

- 1) podatek dochodowy;
- 2) składka na ubezpieczenie społeczne (ZUS). Z płatności składek ZUS na okres 6 miesięcy są zwolnione osoby, które dopiero rozpoczęły wykonywanie działalności gospodarczej, a przez kolejne 2 lata mogą one płacić składki na ZUS w mniejszej wysokości (liczonej od 30% minimalnego wynagrodzenia); pełny tzw. duży ZUS wynosi w 2023 r. 1418,48 zł plus składka zdrowotna; wysokość składek na ZUS jest uzależniona od minimalnego wynagrodzenia, więc w 2024 r. składki na ZUS będą jeszcze wyższe;

Koszty prowadzenia działalności

Koszty stałe

[Przejdź do księgarni →](#)